

БЮЛЕТЕНЬ

Інституту Розвитку Аграрних Ринків

Випуск №27 (16)
(8 жовтня 2010)

1. ЗАКОНОДАВСТВО: НОВІ НАДХОДЖЕННЯ стор. 2
2. ПРОЕКТИ АКТИВ ЗАКОНОДАВСТВА стор. 6
3. ПОДІЇ, ФАКТИ стор. 8
4. ПОДІЇ IPAR стор. 13
5. АНОНСИ стор. 14
6. КОМЕНТАР ЕКСПЕРТА стор. 15

Бюлетень IPAR розсилається раз на місяць електронною поштою. Якщо ви бажаєте підписатися для отримання Бюлетеню – надсилайте вашу контактну інформацію. Чекаємо на ваші відгуки.

Контакти:

вул. Михайлівська 24 б, офіс 81, 83 , м. Київ, Україна 01001
Тел. : +38 044 4907078, Факс: +38 044 2788414, E-mail: AKhvalinska@amdi.org.ua
www.amdi.org.ua

Директор IPAR, академік УАН - В.С. Андрієвський

Випуск підготувала
Анна Хвалінська, фахівець з питань зв'язків з громадськістю IPAR

1. ЗАКОНОДАВСТВО:НОВІ НАДХОДЖЕННЯ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

№ 900

від 4 жовтня 2010 р.

«Про затвердження Порядку використання у 2010 році коштів Стабілізаційного фонду, що спрямовуються на часткове відшкодування сільськогосподарським товаровиробникам вартості будівництва та реконструкції тваринницьких ферм і комплексів»

Відповідно до частини другої статті 74 Закону України «Про державний бюджет України на 2010 рік» Кабінет Міністрів України **п о с т а н о в л я є**:

Затвердити Порядок використання у 2010 році коштів Стабілізаційного фонду, що спрямовуються на часткове відшкодування сільськогосподарським товаровиробникам вартості будівництва та реконструкції тваринницьких ферм і комплексів, що додається.

ПОРЯДОК використання у 2010 році коштів Стабілізаційного фонду, що спрямовуються на часткове відшкодування сільськогосподарським товаровиробникам вартості будівництва та реконструкції тваринницьких ферм і комплексів

1. Цей Порядок визначає механізм використання у 2010 році коштів Стабілізаційного фонду, передбачених пунктом 1 частини першої статті 74 Закону України “Про Державний бюджет України на 2010 рік” для часткового відшкодування сільськогосподарським товаровиробникам вартості будівництва та реконструкції тваринницьких ферм і комплексів (далі — бюджетні кошти).
2. Головним розпорядником бюджетних коштів є Мінагрополітики. Розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня є Міністерство аграрної політики Автономної Республіки Крим, головні управління агропромислового розвитку обласних і управління промисловості та агропромислового розвитку Севастопольської міської держадміністрацій.
3. Бюджетні кошти виділяються для відшкодування до 50 відсотків вартості будівництва та реконструкції тваринницьких ферм і комплексів (далі — об’єкти) сільськогосподарським товаровиробникам, які у 2008—2010 роках завершили будівництво і реконструкцію об’єктів, у яких утримуються не менш як 500 корів або не менш як 1200 свиноматок, або не менш як 1 млн. голів птиці, та ввели їх в експлуатацію (далі — відшкодування).

Бюджетні кошти виділяються на безповоротній основі з урахуванням Порядку використання коштів Стабілізаційного фонду, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2009 р. № 289 (Офіційний вісник України, 2009 р., № 24, ст. 793; 2010 р., № 2, ст. 69).

4. Мінагрополітики для виплати відшкодування утворює комісію з питань розподілу бюджетних коштів (далі — комісія) та затверджує положення про неї.

Комісія має право виїжджати на місця, перевіряти наявність побудованих і реконструйованих об'єктів, достовірність відомостей, що містяться у поданих документах.

5. Відшкодування виплачується на конкурсних засадах.

З метою організації і проведення конкурсу розпорядники бюджетних коштів нижчого рівня утворюють конкурсні комісії та затверджують їх склад. Положення про конкурсну комісію затверджується Мінагрополітики.

Конкурсна комісія визначає та затверджує умови і строки проведення конкурсів та оприлюднює їх у друкованих засобах масової інформації.

6. Для участі в конкурсі сільськогосподарські товаровиробники подають конкурсній комісії такі документи:

заявку (у двох примірниках), зразок якої затверджується Мінагрополітики;

довідку з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій;

проектно-кошторисну документацію на будівництво або реконструкцію, затверджену в установленому порядку;

затвержені в установленому порядку титул будови, титул перехідної будови та внутрішньобудівельний титул будови;

договір підряду на капітальне будівництво або реконструкцію (генеральний, річний, додатковий);

календарний план робіт, передбачених етапами будівництва, із зазначенням пускового комплексу, черги об'єктів та їх вартості, строків початку і закінчення будівництва (у разі здійснення будівництва або реконструкції господарським способом);

платіжні документи про оплату виконаних робіт, зокрема проектних, наданих послуг, обладнання, матеріалів та здійснення інших витрат, передбачених кошторисом на будівництво або реконструкцію, до яких додаються акти про виконані роботи, передбачені етапами будівництва, із зазначенням пускового комплексу, черги або щодо об'єкта в цілому;

завірену в установленому порядку копію свідоцтва про відповідність збудованого об'єкта проектній документації, вимогам державних стандартів, будівельних норм і правил або копію сертифіката відповідності, що видається Держархбудінспекцією та її територіальними органами;

довідки про відсутність (наявність) заборгованості понад півроку з виплати заробітної плати, сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), видані відповідними органами державної податкової служби, Пенсійного фонду України та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування;

довідки банків, в яких відкриті рахунки сільськогосподарського товаровиробника, про відсутність (наявність) прострочених боргових зобов'язань за кредитами;

типову форму фінансової звітності № 5 “Примітки до річної фінансової звітності”, типову форму № ОЗ-6 “Інвентарна картка обліку основних засобів” (для об’єктів, прийнятих в експлуатацію у 2008—2009 роках);

типову форму № ОЗ-1 “Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів” (для об’єктів, прийнятих в експлуатацію в 2010 році);

завірену в установленому порядку копію свідоцтва про державну реєстрацію інноваційного проекту (у разі реалізації такого проекту).

Сільськогосподарський товаровиробник, який є фермерським господарством, подає також довідку, видану Українським державним фондом підтримки фермерських господарств, про те, що йому не виплачувалося відшкодування.

7. Відшкодування не виплачується сільськогосподарським товаровиробникам, яких визнано банкрутами або щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство.

8. Під час визначення переможців конкурсу перевага надається сільськогосподарським товаровиробникам, які:

провадять діяльність у галузі молочного скотарства;

здійснюють будівництво і реконструкцію об’єктів з використанням енергозберігаючих технологій;

здійснюють будівництво об’єктів в рамках реалізації інноваційного проекту, що пройшов державну реєстрацію у встановленому законодавством порядку;

вирощують кормові культури, здійснюють виробництво комбікормів, мають потужності із забою тварин та переробки сировини.

9. Розпорядники бюджетних коштів нижчого рівня подають щомісяця до 10 числа Мінагрополітики за затвердженою ним формою реєстр сільськогосподарських товаровиробників, які претендують на отримання відшкодування (далі — реєстр).

10. Комісія розглядає протягом 10 днів після виділення бюджетних коштів реєстри, проводить розподіл бюджетних коштів між регіонами за критеріями, визначеними Мінагрополітики, та інформує про це протягом п’яти днів розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня.

11. Операції, пов’язані з використанням бюджетних коштів, здійснюються відповідно до Порядку обслуговування державного бюджету за видатками та операціями з надання та повернення кредитів, наданих за рахунок коштів державного бюджету, затвердженого Державним казначейством.

12. Сільськогосподарський товаровиробник, якому виплачено відшкодування, у разі відчуження або використання не за цільовим призначенням відповідних об’єктів протягом перших трьох років повинен повернути виплачені йому бюджетні кошти.

13. Після закінчення бюджетного періоду залишки бюджетних коштів, що обліковуються на рахунках розпорядників бюджетних коштів, повертаються не пізніше останнього робочого дня бюджетного періоду до державного бюджету.

14. Розпорядники бюджетних коштів нижчого рівня:

оформляють зобов'язання за бюджетними коштами виключно в межах фактичних асигнувань на зазначені цілі;

подають на підставі рішення комісії головним управлінням Державного казначейства реєстр і платіжні доручення для виплати відшкодування на відкритий у банку поточний рахунок сільськогосподарського товаровиробника;

подають щокварталу до 10 числа наступного місяця Мінагрополітики інформацію про використання бюджетних коштів за затвердженою ним формою.

15. Мінагрополітики подає щокварталу до 20 числа наступного місяця та у місячний строк після закінчення бюджетного періоду Мінфіну інформацію про використання бюджетних коштів.

16. Складення та подання фінансової звітності про використання бюджетних коштів здійснюються в установленому законодавством порядку.

<http://www.kmu.gov.ua>

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 4 жовтня 2010 р. № 1925-р

“Про виділення коштів Стабілізаційного фонду для виплати дотацій сільськогосподарським товаровиробникам на 1 гектар посівів цукрового буряку, льону-довгунця”

1. Виділити Міністерству аграрної політики за рахунок коштів Стабілізаційного фонду за напрямом, передбаченим пунктом 1 частини першої статті 74 Закону України “Про Державний бюджет України на 2010 рік”, на безповоротній основі 230 000 тис. гривень для виплати дотацій сільськогосподарським товаровиробникам на 1 гектар посівів цукрового буряку, льону-довгунця.

Зазначені кошти використовуються згідно з Порядком використання у 2010 році коштів Стабілізаційного фонду для державної підтримки виробництва продукції рослинництва, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 29 вересня 2010 р. № 897.

2. Міністерству фінансів внести відповідні зміни до розпису Державного бюджету України на 2010 рік, визначивши джерелом покриття витрат, зазначених у пункті 1 цього розпорядження, надходження коштів від цільового розміщення державних цінних паперів.

<http://www.kmu.gov.ua>

2. ПРОЕКТИ АКТІВ ЗАКОНОДАВСТВА

07.10.2010

Прийнято в першому читанні Проект Податкового кодексу України

Номер, дата реєстрації: 7101-1 від 21.09.2010

Ініціатор: Азаров М.Я. Кабінет Міністрів України

Проект Податкового кодексу України розроблено на виконання Програми економічних реформ Президента України на 2010 – 2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», на виконання доручень Кабінету Міністрів України: від 29 березня 2010 р. №15028/1/1-10, 5 травня 2010 р. №3569/76/1-10, протоколу наради у Віце-прем'єр-міністра України С.Тігіпка від 6 травня 2010 р., постанови Кабінету Міністрів України «Про схвалення Декларації цілей та завдань бюджету на 2011 рік» від 19 квітня 2010 р. № 315 та постанови Верховної Ради України від 7 вересня 2010 року 2495-VI «Про інформацію Кабінету Міністрів України про стан виконання Постанови Верховної Ради України «Про всенародне обговорення проекту Податкового кодексу України» та визнання такими, що втратили чинність, деяких рішень Верховної Ради України щодо проекту Податкового кодексу України».

Місія (головна ціль) побудова сучасної, справедливої податкової політики, що забезпечує стабільність оподаткування, рівність усіх платників податків перед законом, досягнення стратегічних цілей сталого розвитку в оновленій системі державного регулювання економіки.

Законопроект має на меті регулювання відносин оподаткування, визначає принципи побудови податкової системи, перелік податків, зборів (обов'язкових платежів), що підлягають сплаті до бюджетів всіх рівнів, визначає методику їх обчислення, ставки оподаткування, правовий стан платників податків, порядок адміністрування податків, а також порядок і умови застосування фінансових санкцій до платників податків за порушення податкового законодавства.

Цілі, що стосуються розвитку України відносно зовнішнього середовища

- підвищення конкурентоспроможності національної економіки;
- створення сприятливих фіскальних умов для залучення прямих іноземних інвестицій, активізації інвестиційно - інноваційної діяльності;
- забезпечення сталого економічного розвитку, формування людського капіталу на інноваційно-інвестиційній основі за умови збільшення сукупних податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів та державних цільових фондів;
- покращення позицій України у глобальному рейтингу «простоти ведення бізнесу» за показником «Сплата податків»;
- подальше наближення податкового законодавства України до законодавства ЄС з урахуванням перспективи поглиблення економічної інтеграції з Європейськими Співтовариствами;
- реалізація збалансованої бюджетної політики на середньо- і довгострокову перспективу.

Цілі, що забезпечують розвиток у внутрішньому середовищі

- забезпечення раціонального використання природних ресурсів;
- створення фіскальних умов для легалізації доходів;
- формування відповідального ставлення платників податків до виконання своїх податкових зобов'язань, забезпечення суттєвого зменшення масштабів ухилення від сплати податків;
- демократизація податкової служби, встановлення рівноправних відносин між

- платниками податків і податковими органами;
- запровадження «податкових канікул» для малого бізнесу.

<http://zakon.rada.gov.ua>

05.10.2010

Повідомлення про оприлюднення проекту Закону України «Про державний нагляд (контроль) в агропромисловому комплексі»

З метою отримання зауважень та пропозицій до проекту Закону України "Про державний нагляд (контроль) в агропромисловому комплексі" Міністерство аграрної політики України оголошує про його публікацію.

Проект Закону України "Про державний нагляд (контроль) в агропромисловому комплексі" розроблений з метою удосконалення та приведення у відповідність до Закону України від 1 липня 2010 року № 2399 "Про внесення змін до Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" в частині здійснення контрольно-наглядових функцій єдиним спеціально уповноваженим органом нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі.

Крім того, проектом Закону України "Про державний нагляд (контроль) в агропромисловому комплексі" передбачається удосконалення окремих положень Кодексу України про адміністративні правопорушення та Закону України "Про зерно та ринок зерна в Україні".

Проект Закону України "Про державний нагляд (контроль) в агропромисловому комплексі" разом з аналізом регуляторного впливу розміщено в мережі Інтернет на офіційному веб-сайті Міністерства аграрної політики України за адресою: www.minagro.gov.ua.

Зауваження та пропозиції стосовно проекту та аналізу регуляторного впливу у письмовій та електронній формі можна надавати протягом місяця з дня опублікування цього оголошення за такими адресами: вул. Хрещатик, 24, м. Київ, 01001, E-mail: pushkarmv@ukr.net, тел./факс 449-22-39.

Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва, вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, E-mail: mail@dkrp.gov.ua

www.minagro.gov.ua

3. ПОДІЇ, ФАКТИ

08.10.2010

Генпрокуратура України виявила факти незаконного використання зерна Аграрного фонду

Генеральна прокуратура України перевірила дотримання вимог законів, що регулюють питання діяльності ринку зерна і його експорту, зберігання зерна державного інтервенційного фонду. Про це 7 жовтня повідомила прес-служба Генпрокуратури.

У відомстві відзначили, що встановлено непоодинокі факти незаконного використання зерна Аграрного фонду. Так, на складах однієї з комерційних структур у Чернігівській області виявлена відсутність 44 тис. тонн зерна державного інтервенційного фонду, чим нанесено збиток державі у розмірі 60 млн. грн. По даному факті порушена кримінальна справа по ч. 2 ст. 364 і ч.2 ст. 366 КК України.

Прокуратурою Волинської області по факту відсутності у державного підприємства 33 тис. тонн зерна державного інтервенційного фонду на суму 33 млн. грн. порушено кримінальну справа по ч.5 ст. 191 КК України. По цих справах проводиться досудове слідство.

Аналогічні кримінальні справи порушені прокурорами Вінницьких, Житомирських, Київських, Кіровоградських, Львівських, Тернопільських, Харківських, Херсонської областей.

Порушення з використанням зерна Аграрного фонду відбувалися, у тому числі, при зловживаннях службових осіб цієї установи. Директор регіонального відділення Аграрного фонду сфальсифікував документи про наявність на збереженні майже 3 тис. тонн зерна пшениці на суму 2,8 млн. грн. Прокуратура Дніпропетровської області порушила у відношенні цієї посадової особи кримінальну справу за ознаками злочинів, передбачених ч. 2 ст. 364 і ч. 2 ст. 366 КК України.

Крім того, прокуратурою Тернопільської області розслідувано й спрямовано в суд кримінальну справу за обвинуваченням директора підприємства в здійсненні злочинів, передбачених ч. 5 ст. 191 і ч. 2 ст. 366 КК України, що, сфальсифікував документи, незаконно одержав в Аграрному фонді бюджетну позичку на суму 1,5 млн. грн.

Органи прокуратури цього року порушили 26 кримінальних справ цієї категорії, сума збитків у яких становить близько 150 млн. грн.

Приймалися також заходи щодо відшкодування коштів в Аграрний фонд. На виконання приписання прокуратури АРК двома фермерськими господарствами відшкодовано 1,5 млн. грн. бюджетних кредитів.

Прокуратура Волинської області пред'явила в Господарський суд позов про стягнення з компанії 666,2 тис. грн. неповернених Аграрному фонду бюджетних кредитів, а прокуратурою Хмельницької області пред'явлений аналогічний позов до підприємства про стягнення 7,5 млн. грн.

Такі ж позови пред'явлені прокурорами Дніпропетровських, Вінницьких, Запорізьких, Житомирських, Київських, Кіровоградських, Тернопільської областей.

Перевірки дотримання законодавства під час митного оформлення експортних операцій із зерном викрили порушення в діяльності працівників митної служби. Зокрема, митники Кримської, Південної регіональної й Херсонської митниці в порушення вимог Митного кодексу України без дослідження якості провели оформлення експорту більше 30 тис. тонн зерна пшениці.

[АПК-Інформ](#)

08.10.2010**Урожай зернових в Україні в 2010 році може скласти 40 млн. тонн.**

Урожай зернових в Україні в 2010 р. може скласти 40 млн. тонн. Про це заявив зерновий аналітик агентства Анастасія Івасенко, виступаючи з доповіддю на Українському зерновому конгресі в Києві.

За словами експерта, даний обсяг менше торішнього на 12,6% і на 23% менше, ніж було зібрано в рекордному 2008 р.

У розрізі основних культур оцінки експертів агентства такі: пшениці зібрано 17,6 млн. тонн (на 15% менше торішнього), ячменя - 9,1 млн. тонн (зменшення на 23%), урожай кукурудзи очікується в обсязі 11,3 млн. тонн (можливий приріст у порівнянні з минулим роком на 8%).

Експортний потенціал українського зерна в 2010/11 МР оцінюється аналітиками ІА «АПК-Інформ» в 15 млн. тонн. Це істотно поступається показникам минулих сезонів, коли було експортовано понад 20 млн. тонни зерна. Разом з тим, обсяг експорту в 15 млн. тонн на 4,2 млн. тонн перевищує середньостатистичну цифру експорту, а цінові показники й тенденції цілком компенсують зменшення потенціалу експорту, відзначила А.Івасенко.

[АПК-Інформ](#)

07.10.2010**Україна: квоти на експорт зернових будуть зняті, як тільки Аграрний фонд закупить зерно в повному обсязі - А. Ключев**

Кабінет Міністрів України ввів квоти на експорт зерна в розмірі 3,5 млн. т. Про це сказав міністр фінансів Ф. Ярошенко.

«Зараз ми дали гарний сигнал для ринку: є достатня квота по пшениці - 500 тис. т і 3 млн. т для кукурудзи», - сказав він.

В той же час, на брифінгу перший віце-прем'єр-міністр А. Ключев повідомив, що квотування введене строком до кінця 2010 р., однак, як тільки Аграрний фонд закупить зерно в достатньому обсязі для забезпечення державного резерву, квотування може бути скасовано.

Як повідомлялося раніше, Українська зернова асоціація призвала уряд відмовитися від квотування експорту зерна.

За станом на початок жовтня 2010 р. Україна експортувала 3,7 млн. т зернових культур.

[Інформаційна компанія "ПроАгро"](#)

07.10.2010**Мінап України спростовує інформацію про введення квот на експорт зерна**

Міністерство аграрної політики спростовує інформацію про введення квот на експорт зерна. Про це повідомили в прес-службі відомства.

«Ніяких рішень уряду про введення квот на експорт зерна не було», - повідомили в прес-службі міністерства.

Нагадаємо, ряд ЗМІ поширили повідомлення про те, що уряд України прийняв постанову про введення квот на вивіз зерна з України для забезпечення продовольчої безпеки з посиланням на главу профільного комітету з питань аграрної політики й земельних відносин Г. Калетника.

Раніше прем'єр-міністр України М. Азаров повідомив, що уряд на цьому тижні має намір прийняти остаточне рішення про необхідність застосування обмежувальних заходів щодо експорту зерна. Він підкреслив, що рішення буде прийнято після остаточного уточнення обсягів зерна, які є в Україні.

Мінагрополітики України знизило прогноз експорту зерна з України в 2010/11 МР на 8% - до 12,7 млн. т. За прогнозами Мінагрополітики, урожай зерна в Україні в 2010 р. складе 38,6 млн. т.

[УНІАН](#)

07.10.2010

Уряд України ввів квоти на експорт зерна

Уряд України прийняв постанову про введення квот на вивіз зерна з України для забезпечення продовольчої безпеки. Про це повідомив з парламентської трибуни глава профільного комітету з питань аграрної політики й земельних відносин Г. Калетник.

За його словами, постанова передбачає також проведення відповідного моніторингу виконання всіх угод із зерном в Україні з метою забезпечення потреб держави в продовольчому й фуражному зерні й насінному фонді. У той же час, глава комітету не уточнив подробиць прийнятої урядом постанови.

Як повідомляють учасники ринку, по їх даним, квоти на експорт введені на період до кінця 2010 р. і становлять: для кукурудзи - 3 млн. т, пшениці - 0,5 млн. т, ячменя - 0,2 млн. т.

Учасники ринку також повідомили, що, за наявною інформацією, у цей час обговорюється порядок розподілу квот, у тому числі варіант продажу права на експорт на аукціоні.

Віце-прем'єр Б. Колесников на минулому тижні повідомив, що Україна у випадку ухвалення рішення про необхідність обмежити експорт зерна для забезпечення власної продовольчої безпеки буде продавати квоти на експорт на аукціоні. «Припустимо - продається лот на 1 млн. т. Вивізна квота - \$30/т. Хто купив, той і вивіз», - пояснив він.

Він також уточнив, що у зв'язку з посухою врожай зернових в Україні в 2010 р. знизився до 38 млн. т із традиційних для останнього років 48-50 млн. т.

[«Інтерфакс-Україна»](#)

06.10.2010

ВРУ відмовилася встановити мораторій на експорт зерна до 2011 р.

Верховна Рада відмовилася доручити Кабінету Міністрів встановити до 1 січня 2011 р. мораторій на експорт зерна з України. За прийняття проекту постанови № 7060 у першому читанні проголосувало 30 депутатів при мінімально необхідних 226.

Проектом також передбачалося з метою підтримки належного рівня продовольчої безпеки доручити уряду здійснити моніторинг наявності ресурсів зерна для потреб поточного й прогнозного періоду як у державі в цілому, так і в кожному регіоні окремо.

Пропонувалося також доручити КМУ вжити заходів по повному забезпеченню всіх регіонів продовольчим, насінним, фуражним зерном і сформувати державний продовольчий резерв зернових, у першу чергу за рахунок їхньої закупівлі на внутрішньому ринку.

Як повідомлялося, 25 серпня 2010 р. КМУ відклав розгляд питання про введення квот на експорт зерна.

Міністерство аграрної політики ініціювало введення квот на експорт пшениці і ячменя на строк до кінця 2010 р. у розмірі 2,5 млн. т плюс 1 млн. т продукції, що вже перебуває в портах.

Українська зернова асоціація попросила КМУ втриматися від введення обмежень на експорт зерна до 15 вересня.

Раніше повідомлялося, що українська влада збирається обмежити експорт пшениці й кукурудзи. Як повідомило Мінагрополітики, таке рішення може бути прийняте в першу чергу через поганий урожай кукурудзи.

За словами віце-прем'єра з питань агропромислового комплексу В. Слаути, уряд схиляється до необхідності введення квот на експорт ячменя.

[«Українські новини»](#)

07.10.2010

Мінагрополітики України виступає за введення заборони на розрахунки за зерно готівкою

Міністерство аграрної політики України пропонує заборонити розрахунки за зерно готівкою. Про це повідомив міністр агрополітики Микола Присяжнюк на Українському зерновому конгресі в Києві.

«Ми пропонуємо заборонити розрахунки за зерно готівкою, і це ми зробимо», - сказав він.

За словами міністра, це нівелює питання відшкодування ПДВ. «Вхідний ПДВ буде 20%, вихідний - 12%» - сказав він.

«Ми спростимо систему торгівлі й зробимо її цивілізованішою», - переконаний міністр.

На його думку, Україна рано або пізно прийде до біржової торгівлі сільгосппродукцією, але цей напрямок вимагає більших зусиль як з боку держави, так і бізнес-структур.

[АПК-Інформ](#)

06.10.2010

Мінагрополітики України ініціює створення Фонду оптимізації сільськогосподарського землекористування

Мінагрополітики України ініціює створення Фонду оптимізації сільськогосподарського землекористування. Відповідна ініціатива передбачена в законопроекті «Про обіг земель сільськогосподарського призначення», опублікованому на сайті відомства.

Прийняття документа є однією з умов скасування мораторію на продаж земель сільгосппризначення (який діє до 1 січня 2012 р.), говориться в пояснювальній записці до документа.

Зараз розробляються ще два законопроекти, необхідних для регулювання цього ринку: «Про ринок земель» і «Про державний земельний кадастр».

Відповідно до законопроекту, фонд одержить значні повноваження. Зокрема, зможе вилучати сільгоспземлі, що використовуються не за призначенням у державних і приватних юридичних осіб. При цьому він фактично стане держоператором ринку землі - зможе викупувати землю в громадян і продавати її іншим громадянам і юридичним особам. Крім того, фонд буде мати пріоритетне право викупу земельних наділів сільгосппризначення нарівні з орендарями цих земель (зараз таке право є тільки в орендарів). А щоб продати землю, продавець повинен буде одержати письмову відмову фонду від покупки.

У законопроекті також пропонується ввести обмеження для покупців землі - ними можуть бути тільки громадяни України, що мають сільгоспосвіту або досвід роботи в сільському господарстві, а також фермерські господарства й інші юридичні особи, що займаються сільгоспдіяльністю. Фонд буде підпорядковуватися КМУ.

[«РБК-Україна»](#)

06.10.2010**КМУ затвердив порядок використання коштів для створення оптових с/г ринків**

Кабінет Міністрів України прийняв постанову №893 від 29 вересня 2010 р., що затверджує Порядок використання в 2010 р. коштів зі Стабілізаційного фонду для надання державної фінансової підтримки для створення оптових ринків сільськогосподарської продукції.

Відповідно до названого Порядку, державна фінансова підтримка, що виділяється на безповоротній основі надається для компенсації видатків, пов'язаних з:

- розробкою проектно-кошторисної документації, у тому числі на роботи з будівництва об'єктів інфраструктури оптових ринків;
- будівництвом під'їзних шляхів до території оптового ринку, мереж водо- і електропостачання, інших комунікацій загального призначення;
- викупом земельних ділянок, об'єктів виробничого й невиробничого призначення, торговельних і адміністративних будинків (приміщень), інших об'єктів інфраструктури з метою розміщення й забезпечення функціонування оптових ринків;
- створенням (впровадженням) системи інформаційного забезпечення діяльності оптових ринків;
- виплатою компенсації в розмірі до 50% обсягу видатків на придбання устаткування, в тому числі іноземного виробництва, для комплектування й облаштованості оптових ринків і видатків на оплату будівельно-монтажних або інших робіт, товарів і послуг, зв'язаних з будівництвом оптових ринків.

При тому, бюджетні кошти не виділяються:

- юридичним особам, які не одержали у встановленому порядку статус оптового ринку;
- оптовим ринкам, щодо яких порушено діло в справі про банкрутство, які визнані банкрутами, щодо яких ухвалене рішення про ліквідацію або які мають прострочену більш ніж півроку заборгованість перед державним і місцевим бюджетами й Пенсійним фондом України, а також у яких виявлені факти нецільового використання бюджетних коштів.

Рішення про надання державної фінансової підтримки оптовим ринкам у період їхнього становлення приймає комісія з питань надання особі статусу оптового ринку сільськогосподарської продукції, склад якого затверджується Мінагрополітики.

Головним розпорядником бюджетних коштів є Мінагрополітики, отримувачами бюджетних коштів - юридичні особи, яким надано статус оптового ринку сільськогосподарської продукції.

[«ЛІГАБізнесІнформ»](#)

04.10.2010**МінАПК планує вивести з тіні ринок сільгосппродукції**

Міністерство аграрної політики України виходить з ініціативою заборонити готівкову оплату контрактів на суму вище 10 тисяч гривень. Про це розповів міністр аграрної політики України Микола Присяжнюк під час Всеукраїнського фестивалю художньої творчості колективів вищих навчальних закладів Мінагрополітики «Софіївські зірки».

«Таким чином, ми зможемо вивести з тіні ринок сільгосппродукції, позбавитися посередників, що, у свою чергу, дозволить збільшити заробітну плату в галузі, уникнути зловживань з ПДВ і розвинути оптові ринки», - сказав міністр.

[ІнтерМедіаКонсалтинг](#)

4. ПОДІЇ ІРАР

- ✓ Експерт Інституту розвитку аграрних ринків Протченко О.О. прийняла участь в Українському зерновому конгресі, який проходив у Києві 6-8 жовтня 2010 року.
На даному Конгресі розглядалися питання:
  - *Вплив глобальних факторів на розвиток зернового ринку.*
  - *Тенденції та перспективи зернового ринку України та СНД.*
  - *Умови ефективного функціонування зернового ринку та інші.*

- ✓ Заступник директора ІРАР Корінець Р.Я. виступив із доповіддю на Міжнародній конференції «Розвиток гуртової торгівлі та логістичних центрів сільськогосподарської продукції у країнах ЄС та в Україні», що пройшла у м. Херсоні 5 жовтня 2010 року.
У рамках конференції до уваги учасників були представлені три розділи для роботи:
  - *основні засади розвитку оптової торгівлі в країнах Європейського Союзу та особливості створення функціональних логістичних центрів, модератором якого був Джон Міллс, міжнародний експерт проекту ЄС « Виконання Україною зобов'язань щодо членства у СОТ та реалізації європейської політики добросусідства у сільському секторі»;*
  - *розвиток інфраструктури аграрного ринку: досвід України, який представив Роман Корінець, заступник директора Інституту розвитку аграрних ринків (м. Київ);*
  - *розвиток ринкової інфраструктури і роль держави, обласних державних адміністрацій та державно-приватного партнерства, який представили керівники оптових ринків Херсонської області.**Участь у конференції взяли представники Польщі, Іспанії, Чехії, Франції, інституцій Європейського Союзу, а також представники компаній та підприємств з різних регіонів України.*

- ✓ Заступник директора ІРАР Корінець Р.Я. прийняв участь у 10-му засіданні Робочої групи ГУАМ з питань економіки і торгівлі, де представив на розгляд членів Робочої групи пропозиції ІРАР щодо розширення співпраці між Грузією, Україною, Азербайджаном та Молдовою в сільськогосподарській галузі.

- ✓ В ІРАР відбулася зустріч експертів, на якій обговорювалася можливість запровадження в Україні досвіду Бразилії з використання інструментів фінансування сільськогосподарських товаровиробників під заставу майбутнього врожаю.

- ✓ Заступник директора ІРАР Корінець Р.Я. надав консультації фахівцям Програми розвитку та інтеграції Криму щодо підготовки 2-ої Всекримської конференції «Сільськогосподарські кооперативи у ринковій економічній системі і демократичному суспільстві».

- ✓ Експертом ІРАР Сеперович Н.В. підготовлено пропозиції до розробленого МінАПУ проекту Національної доктрини розвитку агропромислового комплексу

- ✓ Експертом ІРАР Сеперович Н.В. прийняла участь у формуванні Національного проекту "Сучасне тваринництво".

5. АНОНСИ

Партнер IPAR - Союз учасників сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів проводить Перші Всеукраїнські громадські слухання “Становлення та розвиток сільськогосподарської обслуговуючої кооперації України”.

Слухання розпочнуться о 10:30 в приміщенні Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки (м Київ, вул. Героїв Оборони, 10) 14 жовтня 2010 року. Довідки за телефоном 501-78-72.

6. КОМЕНТАР ЕКСПЕРТА

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕДУР ТА УРОКИ РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО СУПЕРЕЧОК З ПРИВОДУ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХИСНИХ ЗАХОДІВ В СОТ

ОСТАШКО Т.О.

експерт ІРАР, доктор економічних наук

Одним із механізмів захисту вітчизняних виробників, дозволених СОТ, є загальні захисні заходи (333). Застосування 333 є одним із варіантів захисту галузей внутрішнього виробництва, яким було завдано серйозної шкоди в результаті зниження рівня тарифного захисту при вступі України до СОТ. Насамперед, це стосується сільського господарства, зокрема, тваринництва. Ефективне застосування захисних заходів, як і інших процедур СОТ, залежить від ретельного дотримання вимог процедур СОТ та використання досвіду застосування цих заходів іншими країнами. Проте, навіть при дотриманні всіх вимог може виникнути суперечка з приводу використання 333 між Україною та її торговельними партнерами.

Процедури розгляду справ щодо суперечок між країнами регулюються **Домовленістю про правила і процедури врегулювання спорів** (далі Домовленість або DSU – Dispute Settlement Understanding). Ця Домовленість встановлює правила і процедури, що стосуються врегулювання спорів, які подаються на розгляд відповідно до угод, визначених СОТ, а також консультацій і врегулювання спорів стосовно прав і зобов'язань за положеннями Угоди СОТ.

Мета механізму врегулювання спорів в рамках СОТ полягає у тому, щоб «забезпечити конструктивне вирішення спорів». Таким чином, заохочується прагнення сторін до пошуку взаємоприйнятної рішення проблем, що виникають у відношеннях між членами організації, у відповідності з положеннями СОТ. Досягти такого врегулювання можна також у процесі двохсторонніх консультацій між зацікавленими урядами.

Домовленість засновує орган з врегулювання спорів - Dispute Settlement Body (ДСБ), який має право видавати дозвіл на тимчасове припинення поступок та інших зобов'язань та уповноважений тлумачити положення угод СОТ відповідно до звичайних правил тлумачення міжнародного публічного права.

На першому етапі врегулювання спорів проведення консультацій вважається обов'язковою умовою. У випадку невдачі, якщо обидві сторони не заперечують, спор може виноситися на розгляд Генерального директора СОТ, який пропонує сторонам свої послуги і посередництво з метою їх примирення та владнання суперечки.

Член СОТ, що вимагає консультацій, повинен надавати повідомлення до ДСБ та відповідних Рад і Комітетів вимогу про консультації. Будь-яка вимога про консультації повинна надаватися у письмовій формі і містити підстави для подання вимоги, включаючи зазначення заходів, що викликають суперечку, та юридичних підстав для звернення.

Нижче наведено **приклад нотифікації щодо вимоги про консультації**, який стосується застосування захисних заходів до продуктів тваринництва ¹.

¹ Документ СОТ WT/DS356/1 G/L/811 G/SG/D35/1 від 9 січня 2009 р.

Назва справи: Чилі – захисні заходи щодо молока

Подавач – Аргентина

Відповідач – Чилі

Третя сторона – США

Вимога щодо консультації була отримана 28 грудня 2006 р.

ЧИЛІ – ОСТАТОЧНІ ЗАХИСНІ ЗАХОДИ ЩОДО ОКРЕМИХ МОЛОЧНИХ ПРОДУКТІВ

Вимога про консультації з боку Аргентини

Наступне повідомлення, датоване 28 груднем 2006 р. від делегації Аргентини до делегації Чилі та Голови органу з врегулювання спорів, розповсюджено у відповідності із Статтею 4.4 **Домовленості про правила та процедури, які регулюють розв'язання суперечок.**

За дорученням свого уряду я звертаюся до вас з вимогою щодо консультацій з Чилі у відповідності з Статтею 4 **Домовленості про правила та процедури, які регулюють розв'язання суперечок**, Статтею XXIII: 1 **Генеральної Угоди по тарифам та торгівлі ((GATT 1994)** та Статтею 14 Угоди про захисні заходи у зв'язку із введенням урядом Чилі остаточного захисного заходу щодо імпорту окремих молочних продуктів.

У вересні 2006 року Уряд Чилі вирішив (постанова № 279 Національної комісії, відповідальної за розслідування диспропорцій (далі Постанова Комісії), ініціювати розслідування щодо імпорту порошкового молока (тарифні групи 0402.1000, 0402.2111, 0402.2112, 0402.2113, 0402.2114, 0402.2115, 0402.2116, 0402.2117, 0402.2118, 0402.2911, 0402.2912, 0402.2913, 0402.2914, 0402.2915, 0402.2916, 0402.2917 та 0402.2918 Гармонізованого тарифу); рідкого молока (тарифні підгрупи 0401.1000, 0401.2000, 0401.3010, 0401.3020, 0401.3030, 0401.3040, 0401.3090 та 0402.9110 Гармонізованого тарифу); сиру Гауда (тарифна підгрупа Гармонізованого тарифу 0406.9010) на запит Національної Федерації виробників молока FEDELECHE. Розслідування почалося 11 вересня 2006 року – дата публікації у *Diario Oficial de Chile* (офіційному журналі Чилі).

Надалі 6 жовтня Комісія вирішила рекомендувати застосування попереднього додаткового 23%-ого мита на імпорт порошкового молока, рідкого молока та сиру Гауда з Аргентини (Постанова №282 Комісії). Рекомендація вступила в силу згідно Указу № 728, опублікованому у *Diario Oficial* 13 жовтня 2006 р.

Розслідування щодо захисних заходів, проведене уповноваженими органами, що діяли у відповідності з постановою № 285 від 5 грудня 2006 р., привело до видання Указу №987, опублікованому у *Diario Oficial* 14 грудня, яким встановлено застосування остаточного захисного заходу у вигляді 23% -ого додаткового мита на імпорт з Аргентини порошкового молока (тарифні групи 0402.1000, 0402.2111, 0402.2112, 0402.2113, 0402.2114, 0402.2115, 0402.2116, 0402.2117, 0402.2118, 0402.2911, 0402.2912, 0402.2913, 0402.2914, 0402.2915, 0402.2916, 0402.2917 and 0402.2918 Гармонізованого тарифу); рідкого молока (тарифні підгрупи 0401.1000, 0401.2000, 0401.3010, 0401.3020, 0401.3030, 0401.3040, 0401.3090 and 0402.9110 Гармонізованого тарифу); сиру Гауда (тарифна підгрупа Гармонізованого тарифу 0406.9010).

Уряд Аргентини вважає остаточний захисний захід, застосований до вищевказаних молочних продуктів з Аргентини несумісним із зобов'язаннями Чилі щодо відповідних положень GATT 1994 та Угоди про захисні заходи.

Уряд Аргентини вважає, що Чилі відійшло від положень GATT 1994 та Угоди про захисні заходи у наступному:

Недискримінаційне застосування: оскільки заходи були застосовані тільки на імпорт з Аргентини, це порушує основні принципи багатосторонньої торговельної системи. Більше того, неспроможність провести дослідження взаємозв'язку між імпортом з інших країн і зміною ситуації внутрішніх виробників також слугує для демонстрації дискримінаційного характеру заходу.

– **Процедура розслідування:** ні в постанові Комісії, що рекомендувала застосування остаточного заходу, ні в будь-якому іншому тексті, який надала Комісія, не обґрунтовані належним чином фундаментальні положення щодо всіх відповідних фактів та законодавства.

- **Непередбачувані обставини:** посилення на елементи економічної політики уряду Аргентини у постанові Комісії № 285 не може, як Чилі робить висновок, розглядатися як непередбачувана обставина.
- **Визначення аналогічних або безпосередньо конкуруючих товарів:** ні постанова Комісії, на Указ не містять аргументів, із яких би витікало, що продукти є аналогічними або товарами, що прямо конкурують між собою та з імпортними продуктами.
- **Зростання імпорту:** не доведено, що зростання імпорту в абсолютному вимірі і у відношенні до внутрішнього виробництва визвало серйозну загрозу внутрішнім виробникам аналогічних або безпосередньо конкуруючих товарів.
- **Оцінка всіх відповідних чинників для визначення, чи спричинило зростання імпорту серйозну шкоду або загрозу серйозної шкоди:** з аналізу чинників не можна зробити висновок про шкоду або загрозу шкоди. До того ж такі чинники, як продуктивність, використання потужностей, зайнятість та прибутковість не були належним чином оцінені, а тільки побіжно згадані. Крім того, дані щодо цін та обсягів поставок молока на переробні підприємства показують позитивну динаміку.
- **Визначення серйозної шкоди або загрози серйозної шкоди:** Чилі не довела значного загального погіршення позицій внутрішньої галузі або будь-якої явної загрози серйозної шкоди.
- **Визначення причинного зв'язку:** не було продемонстровано на базі об'єктивних чинників існування причинно-наслідкового зв'язку між зростанням імпорту і серйозною шкодою внутрішнім виробникам, оскільки є декілька важливих факторів, що не відносяться до імпорту з Аргентини – такі як обмінний курс, які не були належним чином проаналізовані.
- **Необхідність у заході для упередження або усунення серйозної шкоди та прискорення перебудови галузі:** оскільки серйозна шкода або загроза останньої для внутрішньої галузі не була продемонстрована, то захисний захід для «лікування» її не потрібний.

У світлі зазначеного, **Аргентина вважає, що вищезгаданий попередній захисний захід не сумісний**, між іншим, але не виключно, з зобов'язаннями Чилі щодо наступних положень:

- **GATT 1994:**
  - (1) Стаття XIX
  - (2) Стаття I
  - (3) Стаття XVI:4 Угоди СОТ
- **Угода про захисні заходи:**
  - (4) Стаття 2
  - (5) Стаття 3.1
  - (6) Стаття 4
  - (7) Стаття 5.1
  - (8) Стаття 7.1
  - (9) Стаття 12.2

Більше того, заходи, прийняті в Чилі зводять нанівець або порушують вигоди Аргентини згідно з вищезазначеними Угодами.

Аргентина зберігає за собою право піднімати додаткові факти і ставити додаткові законодавчі вимоги протягом проведення консультацій.

За цих обставин Аргентина вимагає консультацій з Чилі у відповідності із Статтею XXIII:1 GATT 1994, Статтею 4 Доволеності про правила та процедури, які регулюють розв'язання суперечок і відповідних правил Угоди про захисні заходи і пропонує якнайшвидше їх розпочати у взаємоузгоджені терміни та на узгодженому місці.

Якщо консультації не дають бажаних результатів протягом 60 днів після отримання вимоги про консультації, сторона, що звертається зі скаргою, може вимагати створення групи експертів.

Вимога про створення групи експертів повинна робитися у письмовій формі. В ній повинно бути зазначено, чи проводилися консультації, визначено конкретні заходи, які викликають суперечку, і надано короткий опис юридичних підстав скарги, які є

достатніми для представлення проблеми у чіткій формі. У випадку, якщо заявник вимагає створення групи експертів з повноваженнями, які не є стандартними, письмова вимога повинна містити пропонування текст спеціальних повноважень.

Будь-який Член СОТ, який має суттєвий інтерес у справі, що розглядається групою експертів, і який повідомив про свій інтерес до ДСБ (який у Домовленості **про правила та процедури, які регулюють розв'язання суперечок** іменується "третя сторона"), повинен мати можливість виступити перед групою експертів і зробити до неї письмові заяви. Третьою стороною у наведеному прикладі суперечки між Аргентиною та Чилі виступили США.

У випадках, коли сторонам суперечки не вдається розробити взаємно прийнятне рішення, група експертів повинна представити свої висновки у формі письмового звіту до ДСБ. У таких випадках звіт групи експертів повинен зазначати фактичну сторону справи, можливість застосування відповідних положень та основні підстави, на яких вона зробила будь-які висновки та рекомендації. У випадках, коли сторони досягли врегулювання суперечки, звіт групи експертів повинен бути зведений до короткого опису справи і звітування про те, що сторони досягли спільного рішення.

З тим, щоб зробити процедури більш ефективними, термін, у який група експертів проводить вивчення справи, починаючи з дня, коли було узгоджено склад і повноваження групи, і до дня, коли сторонам суперечки видається остаточний звіт, не повинен, як правило, перевищувати шість місяців. У надзвичайних випадках, включаючи ситуації, коли йдеться про товари, що швидко псуються, група повинна намагатися надати сторонам суперечки звіт протягом трьох місяців.

У жодному разі термін з моменту створення групи до моменту розповсюдження звіту серед Членів СОТ не повинен перевищувати дев'ять місяців.

Після розгляду спростувань та усних аргументів група експертів видає сторонам суперечки описові (такі, що містять факти і аргументи) частини проекту свого звіту. Протягом терміну, встановленого групою експертів, сторони повинні надати свої зауваження у письмовій формі.

Після закінчення встановленого терміну для подання зауважень сторонами суперечки група експертів видає сторонам проміжний звіт, включаючи як його описові частини, так і міркування і висновки групи. Протягом терміну, встановленого групою експертів, кожна сторона може подати письмову вимогу про перегляд групою експертів конкретних аспектів проміжного звіту до розповсюдження остаточного звіту серед Членів СОТ. На вимогу сторони група експертів повинна провести додаткове засідання разом із сторонами з питань, зазначених у письмових зауваженнях.

Протягом 60 днів після розповсюдження звіту групи експертів серед Членів СОТ звіт повинен бути затверджений на засіданні ДСБ, якщо тільки сторона суперечки офіційно не повідомить ДСБ про своє рішення подати апеляцію, або якщо ДСБ не вирішить шляхом консенсусу не затверджувати звіт. Апеляцію на звіт групи експертів можуть подавати лише сторони суперечки, але не треті сторони.

Як правило, розгляд справи не повинен перевищувати 60 днів з того дня, коли сторона суперечки офіційно повідомить про своє рішення подати апеляцію, до дня, коли Апеляційний орган розповсюдить свій звіт.

Розгляд справ у Апеляційному органі є конфіденційним. Звіти Апеляційного органу складаються у відсутності сторін суперечки у світлі наданої інформації і зроблених заяв.

Апеляційний орган може підтримати, змінити або відмінити правові міркування та висновки групи експертів.

У випадках, коли група експертів або Апеляційний орган дійдуть висновку, що певний захід суперечить охопленій угоді, вони рекомендують заінтересованому Членові СОТ привести цей захід у відповідність до такої угоди. Крім своїх рекомендацій, група експертів або Апеляційний орган можуть запропонувати шляхи, якими заінтересований Член СОТ міг би виконати ці рекомендації.

ДСБ здійснює нагляд за виконанням рекомендацій і постанов групи експертів або Апеляційного органу.

На засіданні ДСБ, яке проводиться протягом 30 днів після затвердження звіту групи експертів або Апеляційного органу, заінтересований Член СОТ повинен повідомити ДСБ про свої наміри стосовно виконання рекомендацій та постанов ДСБ. Якщо негайно втілити рекомендації та постанови на практиці неможливо, заінтересованому Членові СОТ повинен надаватися розумний термін часу для того, щоб їх виконати. Розумним терміном часу є:

(а) термін часу, запропонований заінтересованим Членом СОТ, за умови, що цей термін буде затверджено ДСБ; або, у разі його незатвердження:

(б) термін часу, який буде спільно узгоджено сторонами суперечки протягом 45 днів після затвердження рекомендацій та постанов; або, у разі відсутності такого узгодження:

(с) термін часу, визначений через процедуру обов'язкового арбітражу протягом 90 днів після затвердження рекомендацій та постанов.

У випадках, коли немає згоди щодо відповідності заходів, які вживаються для втілення рекомендацій і постанов, охопленим угодам, така суперечка регулюється за процедурами розв'язання суперечок, включаючи, там, де це можливо, створення початкової групи експертів.

Якщо заінтересований Член СОТ не приведе захід, який вважається таким, що суперечить охопленим угодам, у відповідність з цими угодами, або іншим чином не втілить рекомендації та постанови протягом розумного терміну часу, який визначається у відповідності до параграфу 3 Статті 21, такий Член повинен на вимогу і не пізніше, ніж закінчується розумний термін часу, вступити в переговори з будь-якою із сторін, яка вдалася до процедур розв'язання суперечок, з метою визначення взаємно прийнятної компенсації. Якщо домовленості про задовільну компенсацію не буде досягнуто протягом 20 днів після закінчення розумного терміну часу, будь-яка із сторін, що вдалася до процедур розв'язання суперечок, може звернутися до ДСБ за дозволом на припинення застосування у відношенні заінтересованого Члена СОТ поступок або інших зобов'язань за охопленими угодами.

При розгляді того, які поступки або зобов'язання слід припинити, сторона, що звертається зі скаргою, повинна застосовувати наступні принципи та процедури:

(а) загальним принципом є те, що сторона, що звертається зі скаргою, повинна спочатку добиватися припинення поступок або інших зобов'язань, які стосуються того самого сектору (тих самих секторів), що й сектор(и), у якому (яких) група експертів виявила порушення або інше зведення нанівець чи ушкодження переваг;

(б) якщо така сторона вважає, що припинення поступок або інших зобов'язань, які стосуються того самого сектору (тих самих секторів), не є практично можливим або ефективним, вона може добиватися припинення поступок або інших зобов'язань у інших секторах за тією ж угодою;

(с) якщо така сторона вважає, що припинення поступок або інших зобов'язань, які стосуються інших секторів за тією ж угодою, не є практично можливим або ефективним, і що обставини є досить серйозними, вона може добиватися припинення поступок або інших зобов'язань за іншою охопленою угодою;

Якщо заінтересований Член СОТ заперечує проти запропонованого рівня припинення поступок, тоді, коли сторона, що звернулася зі скаргою, вимагала дозволу на припинення поступок або інших зобов'язань, справа передається до арбітражу. Такий арбітраж здійснюється початковою групою експертів, якщо її члени доступні, або арбітром, призначеним Генеральним директором, і повинен бути завершений протягом 60 днів після закінчення розумного терміну часу. Поступки або інші зобов'язання не повинні припинятися під час проведення арбітражу.

Арбітр не повинен вивчати характеру поступок або інших зобов'язань, які підлягають припиненню, а повинен визначити, чи є рівень такого припинення

еквівалентним рівню зведення нанівець або ушкодження переваг. Арбітр може також визначити, чи дозволено запропоноване припинення поступок або інших зобов'язань за охопленою угодою.

Припинення поступок або інших зобов'язань є тимчасовим і застосовується лише до тих пір, поки захід, який визнано як такий, що не відповідає охопленій угоді, не буде усунуто, або поки Член СОТ, який повинен виконати рекомендації або постанови, не забезпечить вирішення питання зведення нанівець або ушкодження переваг, або поки не буде досягнуто взаємно задовільного рішення. ДСБ продовжує у відповідності до параграфу 6 Статті 21 здійснювати нагляд за виконанням затверджених рекомендацій або постанов, включаючи ті випадки, коли було надано компенсацію або було припинено поступки чи інші зобов'язання, але не було виконано рекомендації щодо приведення заходу у відповідність до охоплених угод.

У випадку, коли ДСБ постановляє, що положення певної охопленої угоди не було дотримано, відповідальний Член СОТ повинен вжити таких заходів, які йому можуть бути доступні, з тим, щоб забезпечити її дотримання. Ті положення охоплених угод та Домовленості, які стосуються компенсації та припинення поступок або інших зобов'язань, застосовуються у випадках, коли виявилось неможливим забезпечити таке дотримання.

Таким чином, у будь-якому випадку ДСБ буде тримати під контролем виконання прийнятих рекомендацій або правових визначень і будь-яка невирішена суперечка буде залишатися на порядку денному ДСБ до повного її врегулювання.

Висновки

Як слідує із аналізу вимог про консультації та вимог про створення експертних груп, аргументи позивачів найчастіше зводяться до несумісності прийнятих заходів із положеннями статей I:1 та XIX:1 ГАТТ 1994 та принаймні однієї із статей Угоди про захисні заходи. Проведений аналіз відповідних нотифікацій показав, що найчастіше позивачі спираються на недостатню доказову базу, яка міститься в нотифікаціях країн, що вводять захисні заходи, принаймні щодо одного із наступних пунктів:

- непередбачувані обставини;
- визначення аналогічних або безпосередньо конкуруючих товарів;
- зростання імпорту;
- оцінка всіх відповідних чинників для визначення, чи спричинило зростання імпорту серйозну шкоду або загрозу серйозної шкоди;
- визначення серйозної шкоди або загрози серйозної шкоди;
- визначення причинно-наслідкових зв'язків;
- необхідність у заході для упередження або усунення серйозної шкоди та прискорення перебудови галузі.

Таким чином, при обґрунтуванні введення захисних заходів доцільно ретельно дотримуватися методичних рекомендацій СОТ.